

Недашківська Ольга Анатоліївна,
старший судовий експерт сектору
товарознавчих та гемологічних досліджень
відділу товарознавчих, гемологічних,
економічних, будівельних, земельних
досліджень та оціночної діяльності
Житомирського науково-дослідного
експертно-криміналістичного центру
МВС України;

Юхимов Руслан Іванович,
старший оперуповноважений відділу
протидії корупційним правопорушенням
управління протидії корупції Департаменту
внутрішньої безпеки Національної поліції
України

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ DIGITAL СУСПІЛЬСТВА

На сучасному етапі розвитку держави та суспільства загалом в умовах так званої перехідної економіки, який відбувається в умовах тотальної діджиталізації та перманентного процесу реформування, що має на меті створення повноцінної правової держави в Україні, важливим складником такого процесу є удосконалення законодавства в галузі протидії корупції та забезпечення його реалізації на практиці.

У широкому розумінні корупція (від лат. corrumpere «розтлівати», лат. corruptio «підкуп, продажність; псування, розкладання; розтління») – термін, що зазвичай застосовується до посадовця, який використовує свої владні повноваження і довірені йому права, а також пов'язані з цим офіційним статусом авторитет, можливості, зв'язки з метою особистої вигоди, що суперечить законодавству та моральним настановам [1].

Законодавство визначає корупцію як використання особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки / пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка / пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у ч. 1 ст. 3 Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей [2].

Значним кроком у галузі стало прийняття Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 року, який модернізував та уніфікував застарілі норми до вимог сучасності, врахувавши досвід іноземних країн в частині створення спеціалізованих органів, основним завданням яких є протидія корупції та подальшої інституалізації механізму протидії корупційним діям [2].

Надзвичайно актуальним є врахування специфіки корупційних проявів, як характерної ознаки трансформаційних процесів в усіх сферах суспільного життя, а особливо в умовах переформатування суспільних і державних процесів шляхом цифрової трансформації та подальшого розвитку діджиталізованого суспільства.

Діджиталізація (від англ. digitalisation – оцифрування, приведення до цифрової форми) – це соціально-економічне явище, глибока трансформація різних галузей суспільної діяльності та суспільства в цілому, яка передбачає використання цифрових технологій для оптимізації робочих процесів, з метою підвищення продуктивності праці та поліпшення якості виготовленої продукції або наданих послуг, є ключовим фактором змін у сфері праці та виробництва [3].

Як показує світовий досвід, у сфері боротьби з корупцією найбільш значущим фактором, що обумовлює ефективність такої боротьби, є саме формування антикорупційної ментальної свідомості громадянина. Враховуючи сучасний ступінь розвитку науково-технічного прогресу, інформатизації суспільства та кожного окремого індивідуума, саме створення стійкого механізму, спрямованого на формування позитивного іміджу державних інституцій у свідомості громадян, забезпечення якого можливе шляхом підвищення законодавчої та цифрової обізнаності населення на державному рівні через реалізацію відповідних програм міністерства цифрової трансформації [4].

Отже, з метою позитивних антикорупційних зрушень у державі необхідно забезпечити реалізацію чинних нормативно-правових актів у галузі, створити чіткий механізм такої реалізації з відповідним сучасним набором гнучких покарань та заохочень, а також забезпечити формування антикорупційного профілю свідомості громадянина через використання digital можливостей сучасних освітніх програм, створення гнучкої системи надання різноманітних цифрових послуг з метою мінімізації впливу відповідного державного службовця на такий процес.

Список використаних джерел

1. Головін Б. М., Автухов К. А., Валуйська М. Ю., Лукашевич С. Ю. Правові основи запобігання та боротьби з корупцією : навч. посіб. Харків : Право, 2018. 288 с.
2. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 16.11.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 24.11.2021).
3. Шваб К. Четвертая промышленная революция : книга. Киев: Форс, 2019. 208 с.
4. Питання Міністерства цифрової трансформації: Постанова КМУ від 18.09.2019 р. № 856. Дата оновлення: 13.11.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 24.11.2021).